

นตฺถิ ปญฺญาสมมา อภา
แสงสว่าง เสมอด้วยปัญญา ไม่มี

ประวัติศาสตร์

เอเชีย

ตะวันออกเฉียงใต้

: สุวรรณภูมิ-อุษาคเนย์ภาคพิศดาร

A History of
South-East Asia

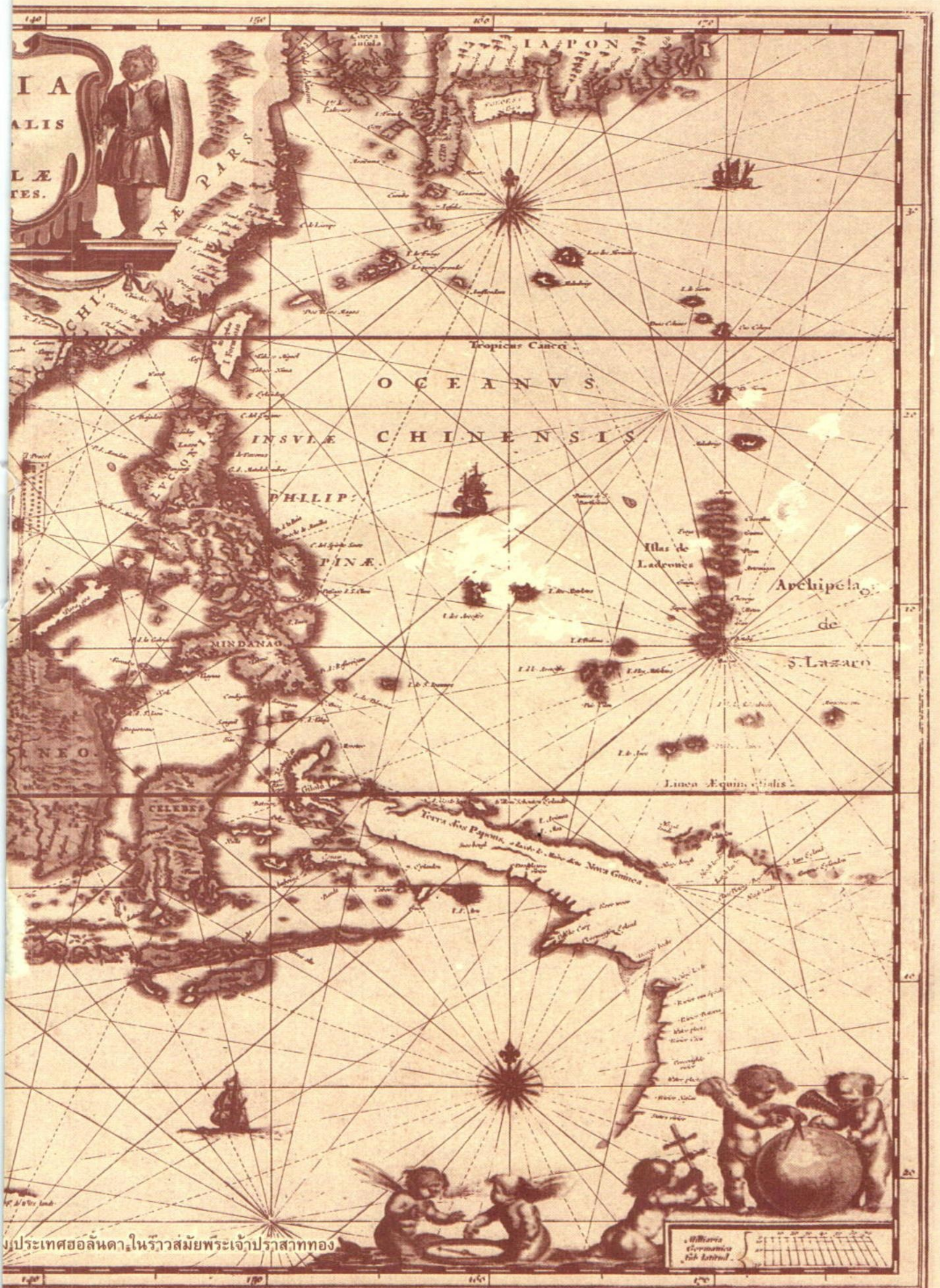
D.G.E. Hall

ดี.จี.อี. ฮอลล์

 TOYOTA

มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย

ประเทศออสเตรเลียในราวสมัยพระเจ้าปราสาททอง

William Blount
1781

ประวัติศาสตร์
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้:
สุวรรณภูมิ-อุษาคเนย์ภาคพิศดาร

เล่ม 2

A HISTORY OF SOUTH-EAST ASIA

ดี.จี.อี. ฮอลล์ / D. G. E. Hall

บรรณาธิการ / Editor

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ / Charnvit Kaset Siri

การแปลนี้ได้รับอนุญาตจากสำนักพิมพ์เจ้าของลิขสิทธิ์แล้ว
D. G. E. Hall 1955, 1964, 1968
Third Edition 1968
Reprinted 1970

ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ประวัติศาสตร์
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้:
สุวรรณภูมิ-อุษาคเนย์ภาคพิศดาร

เล่ม **2**

A HISTORY OF SOUTH-EAST ASIA

ดี. จี. อี. ฮอลล์ / D. G. E. Hall

บรรณาธิการ / Editor

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ / Charnvit Kaset Siri

คณะผู้แปล

ท่านผู้หญิงวรณมยุพา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
เพ็ชร สุมิตร / ชุติริ จามรมาน / เพ็ญศรี ตึก
ม.ล. รสสุคนธ์ อิศรเสนา / วิลาสวงศ์ พงศะบุตร
แถมสุข นุ่มนนท์ / ศรีสุข ทวีชาประสิทธิ์

 TOYOTA

มูลนิธิหอสมุดแห่งชาติ

ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้:
สุวรรณภูมิ-อุษาคเนย์ภาคพิสดาร (1-2)
A HISTORY OF SOUTH-EAST ASIA

ผู้แต่ง	ดี.จี.อี. ฮอลล์ / D. G. E. HALL
บรรณาธิการ	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ / CHARNVIT KASETSIRI
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	เพ็ชรี สุมิตร/อานันท์ กาญจนพันธุ์/กาญจน์ ละอองศรี/ยุพา ชุมจันทร์
บรรณาธิการต้นฉบับ	สมถวิล ลือชาพัฒน์พร
พิมพ์ครั้งแรก	พ.ศ. 2522
พิมพ์ครั้งที่ 2	พ.ศ. 2526
พิมพ์ครั้งที่ 3	กันยายน พ.ศ. 2549
จำนวนพิมพ์	2,500 เล่ม
ราคาชุดละ	1,500 บาท (2 เล่ม)
ISBN	974-94709-5-8
รูปเล่ม	ระวีวรรณ ครุวัณณา
แบบปก	DREAM CATCHER GRAPHIC CO., LTD. โทรศัพท์ 0-2455-3932, 0-2455-3995
ดำเนินการผลิต	GREENPRINT CO., LTD. โทรศัพท์ 0-2874-8279
จัดจำหน่ายโดย	ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Call Center: 0-2255-4433 http://www.chulabook.com

จัดพิมพ์โดย

มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย

TOYOTA THAILAND FOUNDATION

87/2 ชั้น 42 ซีอาร์ซี ทาวเวอร์ ถนนวิทย์ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2305-2068-9 โทรสาร 0-2305-2014-6

82/2 CRC Tower, All Seasons Place, Wireless Road, Lumpini, Pathumwan,
Bangkok 10330 Tel: 0-2305-2068-9 Fax: 0-2305-2014-6

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

THE FOUNDATION FOR THE PROMOTION OF SOCIAL SCIENCE AND
HUMANITIES TEXTBOOKS PROJECT

413/38 ถนนอรุณอมรินทร์ บางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

โทรศัพท์/โทรสาร 0-2433-8713

413/38 Arun-amarin Road, Bangkok 10700 Tel:/Fax: 0-2433-8713

<http://www.textbookproject.com>

สารบัญ

มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย	(11)
รายนามคณะกรรมการมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย	(12)
รายนามคณะกรรมการบริหารมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย	(13)
กิจกรรมของมูลนิธิ	(14)
คำแถลงมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	(15)
รายนามคณะกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการตำราฯ	(17)
คำนำของบรรณาธิการ	(18)

ภาคหนึ่ง จุดเริ่มต้นถึงคริสต์ศตวรรษที่ 16 1

บทที่ 1 การตั้งถิ่นฐานของชนชาติต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	3
2 สมัยเริ่มประวัติศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	13
ก. การเผยแพร่อิทธิพลอินเดีย	13
ข. รัฐที่เก่าแก่ที่สุด พุนันและลินยี	27
ค. สมัยที่มีจารีกรุ่นแรก	33
3 จักรวรรดิหุมุเกาะ ตอนที่ 1	45
ก. กำเนิดของศรีวิชัย และราชวงศ์ไศเลนทร์	45
ข. ความรุ่งเรืองและความเสื่อมอำนาจของอาณาจักรศรีวิชัย	60
4 จักรวรรดิหุมุเกาะ ตอนที่ 2	69
ก. ชาวจนถึงสมัยที่พวกมองโกลรุกรานเมื่อ ค.ศ. 1293	69
ข. อาณาจักรมัชปาหิต ค.ศ. 1293 - ประมาณ ค.ศ. 1520	83
5 ชาติเขมร และสมัยพระนคร	97
ก. อาณาจักรกัมพูชาสมัยโบราณ	97
ข. กัมพูชา ตั้งแต่ ค.ศ. 1001 จนถึงสมัยถอนตัวจากบริเวณพระนครใน ค.ศ. 1432	114
ค. รากฐานทางเศรษฐกิจของอารยธรรมกัมพูชา	136
ง. กัมพูชาตั้งแต่ ค.ศ. 1494 จนถึงชัยชนะของไทยใน ค.ศ. 1594	138
6 พม่าและยะไข่	143
ก. ระยะเวลาก่อนสมัยอาณาจักรพุกาม	143
ข. จักรวรรดิพุกาม ค.ศ. 1044 - ค.ศ. 1287	148
ค. ตั้งแต่ชาวมองโกลเข้าครอบครองพุกาม (ค.ศ. 1287) จนถึงชาวไทยใหญ่ทำลายเมืองอังวะ (ค.ศ. 1527)	163

บทที่ 7	ชนชาวไทยและอาณาจักรอยุธยา	173
8	อาณาจักรจามปา	189
9	อันทวนาและตั้งเกีย	201
10	อาณาจักรมะละกา และการเผยแผ่ศาสนาอิสลาม	209
11	เศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก่อนที่จะได้รับผลกระทบจากยุโรป	225
12	สมัยชาวยุโรปเริ่มเข้ามาถึงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	235

ภาคสอง เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยุคเริ่มแรกยุโรปขยายอำนาจ 243

บทที่ 13	ชาวโปรตุเกสและชาวสเปนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	245
	ก. ชาวโปรตุเกส	245
	ข. ชาวสเปนในหมู่เกาะฟิลิปปินส์	254
	ค. สเปนเข้าแทรกแซงกัมพูชา	261
14	อาณาจักรพม่าและอาณาจักรไทยในคริสต์ศตวรรษที่ 16	265
	ก. ก่อน ค.ศ. 1570	265
	ข. จาก ค.ศ. 1570 - ค.ศ. 1599	273
15	อินโดนีเซีย ตั้งแต่สิ้นสมัยมหาปาหิตจนถึงสมัยมะหะรัมเริ่มมีอำนาจ	281
	ก. รัฐต่างๆ ในอินโดนีเซีย	281
	ข. การโจมตี “วงล้อม” ของอังกฤษและฮอลันดา	287
	ค. การต่อสู้แย่งชิงการค้าเครื่องเทศระหว่างอังกฤษและฮอลันดา	297
16	อาณาจักรมะหะรัมและการขยายกิจกรรมของบริษัท VOC	311
	ค.ศ. 1623 - ค.ศ. 1684	311
17	ความเจริญขั้นสูงสุดและความเสื่อมของบริษัท VOC ค.ศ. 1684 - ค.ศ. 1799	325
18	อำนาจของแว่นแคว้นต่างๆ ในแหลมมลายู หลังสิ้นสมัยอาณาจักรมะละกา (ค.ศ. 1511) จนถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18	339
19	ไทยกับมหาอำนาจชาติยุโรปในคริสต์ศตวรรษที่ 17	351
20	พม่า สมัยราชวงศ์ตองอูกลับรุ่งโรจน์ขึ้นใหม่ ค.ศ. 1600 - ค.ศ. 1752	367
21	ความเจริญและความเสื่อมของราชอาณาจักรมรหังแห่งยะไข่	379
22	สมัยต้นๆ ของราชวงศ์อลองพญาในพม่า ค.ศ. 1752 - ค.ศ. 1782	393
23	อันทวนาและตั้งเกีย ค.ศ. 1620 - ค.ศ. 1820	403
	ก. การต่อสู้ระหว่างตระกูลตรินท์และตระกูลเหงียน ค.ศ. 1620 - ค.ศ. 1777	403
	ข. การสถาปนาจักรวรรดิเหงียนในโคจิ้นจิ้น อันทวนาและตั้งเกีย	
	ค.ศ. 1777 - ค.ศ. 1820	412
24	การยึดแย่งกัมพูชา	421

บทที่ 25	ราชอาณาจักรลาว ค.ศ. 1591 - ค.ศ. 1863	429
26	ราชอาณาจักรไทย ค.ศ. 1688 - ค.ศ. 1851	439

ภาคสาม ยุคสมัยยุโรปขยายการครอบครองดินแดน 453

บทที่ 27	อินโดนีเซียนับตั้งแต่บริษัท VOC ถูกยุบเลิก จนถึงปีที่แรฟเฟิลพ้นจากตำแหน่ง ค.ศ. 1799 - ค.ศ. 1816	455
28	การเริ่มต้นของอังกฤษในมลายู คือพื้นฐานที่นำไปสู่สิงคโปร์	469
29	สเตอร์ตส์เซตเติลเมนต์ และบอร์เนียว ค.ศ. 1786 - ค.ศ. 1867	481
	ก. ตั้งแต่อังกฤษได้ปีนัง จนถึงสนธิสัญญาอังกฤษ-ฮอลันดา ค.ศ. 1824	481
	ข. สเตอร์ตส์เซตเติลเมนต์ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1824 - ค.ศ. 1867	489
	ค. บอร์เนียวจนถึง ค.ศ. 1839	496
	ง. โจรสลัดและงานของราชาเจมส์ บรู๊ก	502
30	การฟื้นฟูระบบการปกครองของฮอลันดาในอินโดนีเซีย และระบบการเพาะปลูก ค.ศ. 1816 - ค.ศ. 1848	511
31	การเคลื่อนไหวก้าวต่อไปของอังกฤษ ในมลายูและบอร์เนียว	523
32	การเคลื่อนไหวก้าวต่อไปของฮอลันดาในอินโดนีเซีย	543
33	รัชสมัยของพระเจ้าปดุง และสงครามอังกฤษ-พม่า ค.ศ. 1782 - ค.ศ. 1826	553
34	พม่าตั้งแต่สมัยสนธิสัญญายันคาโบ จนถึงสมัยการก่อตั้งมณฑลพม่าของอังกฤษ ค.ศ. 1826 - ค.ศ. 1862	569
35	ปลายราชวงศ์ชอลองพญา ณ มัณฑะเลย์ ค.ศ. 1862 - ค.ศ. 1885	583
36	เวียดนามและการขยายดินแดนของฝรั่งเศสในอินโดจีนระยะแรกเริ่ม ค.ศ. 1820 - ค.ศ. 1870	603
37	การขยายตัวระยะที่สองของฝรั่งเศสในอินโดจีน ค.ศ. 1870 - ค.ศ. 1900	615
38	สยามในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ค.ศ. 1851 - ค.ศ. 1910	625
39	อังกฤษ ฝรั่งเศส และปัญหาเกี่ยวกับสยาม	639
	ก. หลวงพระบาง	639
	ข. ปัญหาแม่น้ำโขง	647
	ค. เหตุการณ์ที่ปากน้ำและหลังจากนั้น	652

ภาคสี่ ลัทธิชาตินิยม กับการท้าทายอำนาจครอบงำของยุโรป 661

บทที่ 40	ฟิลิปปินส์สมัยต้น จนถึงที่สุดการปกครองของสเปน	663
41	ชีวิตใหม่ของเอเซียตะวันออกเฉียงใต้	679

42	พม่าของอังกฤษ ค.ศ. 1886 - ค.ศ. 1942	683
43	แนวทางใหม่ของฮอลันดา และลัทธิชาตินิยมในอินโดนีเซีย ค.ศ. 1900 - ค.ศ. 1942	699
44	การปกครองของฝรั่งเศส และลัทธิชาตินิยมในอินโดจีน	707
45	สหรัฐอเมริกา และลัทธิชาตินิยมของฟิลิปปินส์	715
46	โฉมหน้าทางเศรษฐกิจของการยึดครองของชาวยุโรป	729
	ก. พม่าของอังกฤษ	730
	ข. อินโดจีนของฝรั่งเศส	735
	ค. หมู่เกาะเนเธอร์แลนด์อินดีส	739
	ง. มลายู	742
47	ประเทศไทยในระบอบการเปลี่ยนแปลง ค.ศ. 1910 - ค.ศ. 1942	751
48	ผลกระทบจากญี่ปุ่น	763
49	หลังสงคราม ค.ศ. 1949 - ค.ศ. 1950	781
	ก. มลายู	782
	ข. พม่า	787
	ค. อินโดจีนของฝรั่งเศส	792
	ง. อินโดนีเซีย	795
	จ. ประเทศไทย	799
	ฉ. ประเทศฟิลิปปินส์	801
50	การได้เอกราช	807
	ก. ปัญหาทั่วไป	807
	ข. เวียดนาม กัมพูชา และลาว	815
	ค. มลายู และ สิงคโปร์	825
	ง. อินโดนีเซีย	834
	จ. สหภาพพม่า	839
	ฉ. ประเทศไทย	845
	ช. ประเทศฟิลิปปินส์	848
	ภาคผนวก	851
	รายพระนามพระราชวงศ์ พร้อมทั้งรายชื่อข้าหลวงและข้าหลวงใหญ่	852
	บรรณานุกรมเลือกสรร	877
	ครุฑ	913

มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย

มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย (Toyota Thailand Foundation-TTF)

ก่อตั้งขึ้นในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2535 ในโอกาสที่บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด ดำเนินงานมาครบรอบ 30 ปี ด้วยเงินทุนจดทะเบียนเริ่มแรก 30 ล้านบาท ซึ่งมูลนิธิฯ ได้นำเงินดอกผลมาดำเนินกิจกรรม ภายใต้วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกิจกรรมสาธารณประโยชน์ด้านอื่นๆ โดยร่วมมือกับผู้ทรงคุณวุฒิ จากหน่วยราชการ องค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรสาธารณกุศลต่างๆ

ในปัจจุบัน มูลนิธิฯ มีทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น 400 ล้านบาท โดยกิจกรรมต่างๆ ของมูลนิธิฯ ได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง และขยายขอบเขตอย่างกว้างขวาง ด้วยความตระหนักว่า ชุมชนและสังคมที่เข้มแข็ง ย่อมอยู่บนรากฐานที่มั่นคงของการศึกษาและคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินควบคู่ไปพร้อมกับการพัฒนาในด้านอื่นๆ ดังนั้น ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทยยังคงมุ่งมั่นที่จะเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการก่อสร้างสังคมที่ดี เข้มแข็งและสันติ เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เจริญรุ่งเรืองอย่างแท้จริง

รายนามคณะกรรมการ มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย

ประธานมูลนิธิ

พลตำรวจเอกภา สารสิน

รองประธานมูลนิธิ

Mr. Ryoichi Sasaki

กรรมการ

ดร. เสนาะ อุณาภูล

ดร. พิสิฐฐ ภัคเกษม

ดร. เจตน์ สุจริตกุล

ดร. ชาญวิทย์ เกษตรศิริ

ศ.ดร. คุณหญิงสุชาดา กีระนันท์

ศ.ดร. สุรพล นิติไกรพจน์

คุณวิบูลชัย ณ ระนอง

Mr. Yoshinori Omori

Mr. Mitsuhiro Sonoda

คุณประมนต์ สุธีวงศ์

คุณนินนาท ไชยธีรภิญโญ

คุณไพบูลย์ ไวกวามดี

อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประธานชมรมตัวแทนจำหน่ายโตโยต้า

ประธานชมรมความร่วมมือโตโยต้า

กรรมการและเหรัญญิก

Mr. Yasuo Sasaki

กรรมการและเลขานุการ

คุณศุภรัตน์ ศิริสุวรรณางกูร

รายนามคณะกรรมการบริหาร มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย

คุณประมนต์ สุธีวงศ์	ประธานคณะกรรมการ บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด
คุณนินนาท ไชยธีรภิญโญ	รองประธานคณะกรรมการ
Mr. Ryoichi Sasaki	กรรมการผู้จัดการใหญ่
Mr. Yasuo Sasaki	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่
Mr. Mitsuhiro Sonoda	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ และปฏิบัติหน้าที่กรรมการผู้จัดการใหญ่
คุณไพบุลย์ ไวกวามดี	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่
คุณศุภรัตน์ ศิริสุวรรณางกูร	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่
คุณสุทธิ จันทรวิเมลิอง	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่
คุณงามพร พัฒนพิรุฬห์ทิต	ผู้อำนวยการสำนักงานวางแผนองค์กร
คุณจิตติมา คงจำเนียร	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานวางแผนองค์กร และเลขานุการคณะกรรมการบริหาร มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย

กิจกรรมของมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย

โครงการต่อเนื่อง

- สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- โครงการห้องเรียนมาตรฐาน
- โครงการหนังสือมือสอง
- โครงการหนังสือห้องสมุดชั้นประถม “ห้องเรียนรวมเล่น”
- โครงการรางวัลมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย
(TOYOTA THAILAND FOUNDATION AWARD – TTF AWARD)
- โครงการเผยแพร่ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม “อยุธยากับเอเชีย”
- โครงการต้นน้ำ ต้นชีวิต
- โครงการกองทุนหมุนเวียนนักเรียนพยาบาลในเขต 8 จังหวัดภาคเหนือ
- โครงการอาหารกลางวัน “หนูรักผักสีเขียว” เพื่อพัฒนาการจัดอาหารกลางวันในโรงเรียนอย่างยั่งยืน และแก้ไขปัญหาการขาดสารอาหารที่จำเป็นต่อพัฒนาการของเด็กวัยเรียน
- จัดพิมพ์เผยแพร่หนังสือเฉลิมพระเกียรติ คำพ่อสอน ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

โครงการและกิจกรรมพิเศษร่วมกับองค์กรต่าง ๆ

- โครงการพ่อแม่อุปถัมภ์ มูลนิธิหมอเสม พริ้งพวงแก้ว
- โครงการบ้านตะวันใหม่ มูลนิธิป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- โครงการส่งเสริมทางเลือก แรงงานคืนถิ่น มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก
- ทุนการศึกษาและฝึกอาชีพ สำหรับผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์
- ทุนการศึกษา “คนจนเมือง” มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ทุนการศึกษานักศึกษาเรียนดี โครงการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ทุนการศึกษาแก่เด็กหญิง โครงการผู้หญิงไทยวันพรุ่งนี้
- สนับสนุนการผ่าตัดแก้ไขอาการปากแหว่ง เพดานโหว่ในเด็ก สำนักงานบรรเทาทุกข์ สภากาชาดไทย
- การก่อสร้างอาคารเรียน แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

คำแถลง

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2509 ด้วยความร่วมมือร่วมใจกันเองเป็นส่วนบุคคล ในหมู่ผู้มีความรักในภารกิจบริหารการศึกษาจากสถาบันต่างๆ เมื่อเริ่มดำเนินงานโครงการตำราฯ มีฐานะเป็นหน่วยงานหนึ่งของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ก่อนที่จะมีฐานะเป็นมูลนิธิฯ เมื่อต้นปี พ.ศ. 2521 ทั้งนี้โดยได้รับความร่วมมือด้านทุนทรัพย์จากมูลนิธิร็อกกี้ เฟลเลอร์ เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานขั้นต้น เป้าหมายเบื้องต้นของมูลนิธิโครงการตำราฯ ก็คือ ส่งเสริมให้มีตำราภาษาไทยที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งนี้ต่างก็เห็นพ้องต้องกันในระยะนั้นว่า คุณภาพหนังสือตำราไทยระดับอุดมศึกษาแขนงวิชาดังกล่าวยังไม่สูงพอ ถ้าส่งเสริมให้มีหนังสือเช่นนี้เพิ่มขึ้นย่อมมีส่วนช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาในชั้นมหาวิทยาลัยโดยปริยาย อีกทั้งยังอาจช่วยการสร้างสรรค์ปัญญา ความคิดริเริ่ม และความเข้าใจอันถูกต้องในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองโดยส่วนรวม

พร้อมกันนี้มูลนิธิโครงการตำราฯ ก็มีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะทำหน้าที่เป็นแหล่งชุมนุมผลงานเขียนของนักวิชาการต่างๆ ทั้งในและนอกสถาบัน เพื่อให้ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพได้เป็นที่รู้จักและเผยแพร่ออกไปโดยทั่วถึงในหมู่ผู้สอน ผู้เรียน และผู้สนใจงานวิชาการ การดำเนินงานของมูลนิธิโครงการตำราฯ มุ่งขยายความเข้าใจและความร่วมมือของบรรดานักวิชาการออกไปในวงกว้างยิ่งๆ ขึ้นด้วย ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบาย สร้างตำรา การเขียน การแปล และการใช้ตำรานั้นๆ ซึ่งจะเป็นเครื่องส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์อันพึงปรารถนา ตลอดจนความเข้าใจอันดีต่อกันในวงวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

นโยบายพื้นฐานของมูลนิธิโครงการตำราฯ คือ ส่งเสริมและเร่งรัดให้มีการจัดพิมพ์หนังสือตำราทุกประเภท ทั้งที่เป็นงานแปลโดยตรง งานแปล-เรียบเรียง งานถอดความ งานรวบรวม งานแต่ง และงานวิจัย ในช่วงแรกๆ เราได้เน้นส่งเสริมงานแปลเป็นหลัก ขณะเดียวกันก็ได้ส่งเสริมให้มีการจัดพิมพ์ตำราประเภทอื่นๆ ด้วย นับแต่ได้ก่อตั้งโครงการตำราฯ มาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน โดยความร่วมมืออย่างดียิ่งของนักวิชาการหลายสถาบัน สามารถส่งเสริม กลั่นกรอง ตรวจสอบ และจัดพิมพ์หนังสือตำราภาษาไทยระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพตามเป้าหมาย เจตนารมณ์ และนโยบายได้ครบทุกประเภท และมีเนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชาต่างๆ ถึง 8 สาขาดังต่อไปนี้คือ (1) สาขาวิชาภูมิศาสตร์ (2) สาขาวิชาประวัติศาสตร์ (3) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (5) สาขาวิชาสังคมวิทยาและ

มานุษยวิทยา (6) สาขาวิชาปรัชญา (7) สาขาวิชาจิตวิทยา (8) สาขาวิชาภาษาและวรรณคดี นอกจากนี้เรายังมีโครงการผลิตตำราสาขาวิชาอื่นๆ เพิ่มขึ้นด้วย เช่น สาขาวิชาศิลปะ ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นดำเนินงาน และยังสามารถขยายงานให้มีการแต่งตำราเป็น “ชุด” ซึ่งมีเนื้อความคาบเกี่ยวระหว่างหลายสาขาวิชา เช่น “ชุดชีวิตและงาน” ของบุคคลที่น่าสนใจ ดังที่ได้จัดพิมพ์เผยแพร่ไปแล้วบางเล่ม

ปัจจุบันมูลนิธิโครงการตำราฯ ยังคงมีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะขยายงานของเราต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง แม้จะประสบอุปสรรคนานัปการ โดยเฉพาะอุปสรรคด้านทุนรอน เพราะกิจการของเราไม่ใช่กิจการแสวงหาผลกำไร หากมุ่งประสงค์ให้นักศึกษาและประชาชนได้มีโอกาสซื้อหาหนังสือตำราในราคาย่อมเยาพอสมควร

คณะกรรมการทุกสาขาวิชาของมูลนิธิโครงการตำราฯ ยินดีน้อมรับคำแนะนำและคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อ่านทุกท่าน และปรารถนาอย่างยิ่งที่จะให้ท่านผู้อ่านทุกท่านได้เข้ามามีส่วนร่วมในมูลนิธิโครงการตำราฯ ไม่ว่าจะเป็น การสนับสนุนแนะนำอยู่ห่างๆ ช่วยแต่ง แปล เรียบเรียง หรือรวบรวมตำราสาขาวิชาต่างๆ ให้เรา หรือเข้ามาร่วมบริหารงานร่วมกับเรา

เสน่ห์ จามริก

ประธานคณะกรรมการบริหาร

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

รายนามคณะกรรมการบริหาร

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

(ก่อตั้ง พ.ศ. 2509 โดยนายปวย อึ้งภากรณ์ นายเสน่ห์ จามริก ฯลฯ)

นายเสน่ห์ จามริก	ประธาน
นางเพ็ชรี สุมิตร	รองประธาน
นางสาวกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	กรรมการ
นายธเนศ อาภรณ์สุวรรณ	กรรมการ
นายรังสรรค์ ชนะพรพันธุ์	กรรมการ
นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์	กรรมการ
นายวิทยา สุจิตตธนารักษ์	กรรมการ
นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	กรรมการ
นางสาวศรีประภา เพชรมีศรี	กรรมการ
นายวีระ สมบูรณ์	กรรมการ
นายประจักษ์ ก้องกีรติ	กรรมการ
นายพิภพ อุดร	กรรมการ
นางสาวอุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์	กรรมการ
นางสาวศุภลักษณ์ เลิศแก้วศรี	กรรมการและเหรัญญิก
นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ	กรรมการและเลขานุการ
นายธำรงค์ศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นายทรงยศ แววหงษ์	กรรมการและผู้จัดการ

คำนำของบรรณาธิการ

“ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

ของ ดี.จี.อี. ฮอลล์

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ

ในการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ในประเทศไทย เท่าที่ผ่านมานั้นเรามักจะเน้นความสำคัญของการศึกษาประวัติศาสตร์ของประเทศใหญ่ๆ เช่น ประเทศในยุโรปและอเมริกา ส่วนการศึกษาเอเชียก็เน้นแต่เพียงของไทย และประเทศสำคัญๆ เช่น อินเดีย จีน ญี่ปุ่น อยู่บ้างพอประมาณ แต่ประวัติศาสตร์ของประเทศข้างเคียงที่สำคัญกลับถูกละเลยไปอย่างน่าเสียดาย ซึ่งก็หมายความว่าประวัติศาสตร์ของพม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม ตลอดจนมาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ซึ่งผู้คนพลเมือง วัฒนธรรม และระบบการปกครองมีส่วนละม้ายคล้ายคลึงกับไทยเป็นอย่างยิ่ง ถูกปล่อยละเลยมาเป็นเวลานาน

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นดินแดนที่รวมประเทศต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกับประเทศไทยที่สุด เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นคำศัพท์ค่อนข้างใหม่ ซึ่งเริ่มใช้กันอย่างเป็นทางการก็เมื่อประมาณสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปัจจุบันหมายถึงประเทศต่างๆ นับตั้งแต่ พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ตลอดจนประเทศไทย

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นั้นถือว่าเป็นดินแดนที่มีลักษณะภูมิศาสตร์ของตนเองโดยเฉพาะ ในอดีตดินแดนนี้เป็นกึ่งกลางโลกอารยธรรมที่เจริญแล้วจาก 2 ประเทศมาบรรจบพบกัน นั่นคือ ระหว่างอารยธรรมอินเดียกับอารยธรรมจีน ครั้นล่วงมาในสมัยของลัทธิอาณานิคมตะวันตก เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลและวัฒนธรรมนั้น ดินแดนนี้กลายเป็นทางผ่านของประเทศในยุโรป และอเมริกา ที่ต้องการพิชิตและแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้าจากจีน อินเดีย และญี่ปุ่น และผลสุดท้ายก็ทำให้หลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต้องตกเป็นเมืองขึ้นของลัทธิจักรวรรดินิยมตะวันตกไม่โดยทางตรงก็ทางอ้อม

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ความสำคัญทางภูมิศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จะเห็นได้อย่างชัดเจน ในเมื่อคู่กรณีสงครามคือญี่ปุ่นฝ่ายหนึ่ง และสัมพันธมิตร อันมีอังกฤษและสหรัฐอเมริกาอีกฝ่ายหนึ่ง ทำสงครามช่วงชิงดินแดนแถบนี้

ในสมัยปัจจุบัน ความสำคัญของดินแดนแถบบ้านเรากลายเป็นสมรภูมิของสงครามสมัยใหม่ที่มาในรูปของอิทธิพลทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เป็นปัญหาที่สลับซับซ้อนที่มหาอำนาจ เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพโซเวียต ญี่ปุ่น และจีน ต่างก็พยายามเผยแพร่และรักษาซึ่งอิทธิพลของตนไว้

ดังนั้น จึงเป็นที่น่ายินดีที่บรรดานักวิชาการหลายท่านได้ร่วมมือกันจัดแปลหนังสือ *A History of South-East Asia* ของท่านศาสตราจารย์ D. G. E. Hall ขึ้นมา ทั้งนี้เพื่อใช้ประกอบการศึกษาในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยทั่วไป ตลอดจนใช้เป็นคู่มือของผู้ที่ใฝ่ใจจะศึกษาเรื่องราวของประเทศต่างๆ ในดินแดนแถบบ้านเรา

A History of South-East Asia ของท่านศาสตราจารย์ฮอลล์นั้น เป็นหนังสือที่สำคัญที่สุดเล่มหนึ่งในโลกของวิชาการ และเป็นที่น่าพอใจว่าเกือบจะไม่มีนักประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้คนใดที่ไม่เคยได้อ่านหรือได้ใช้ศึกษาหนังสือเล่มนี้ นาม D. G. E. Hall มีความสำคัญในโลกที่ใช้ภาษาอังกฤษ เท่าๆ กับนามของ ยอร์ช เซเดส์ ในโลกภาษาฝรั่งเศส ท่านศาสตราจารย์ทั้งสองมีสานุศิษย์อยู่เกือบจะแทบทุกมุมโลกทีเดียว

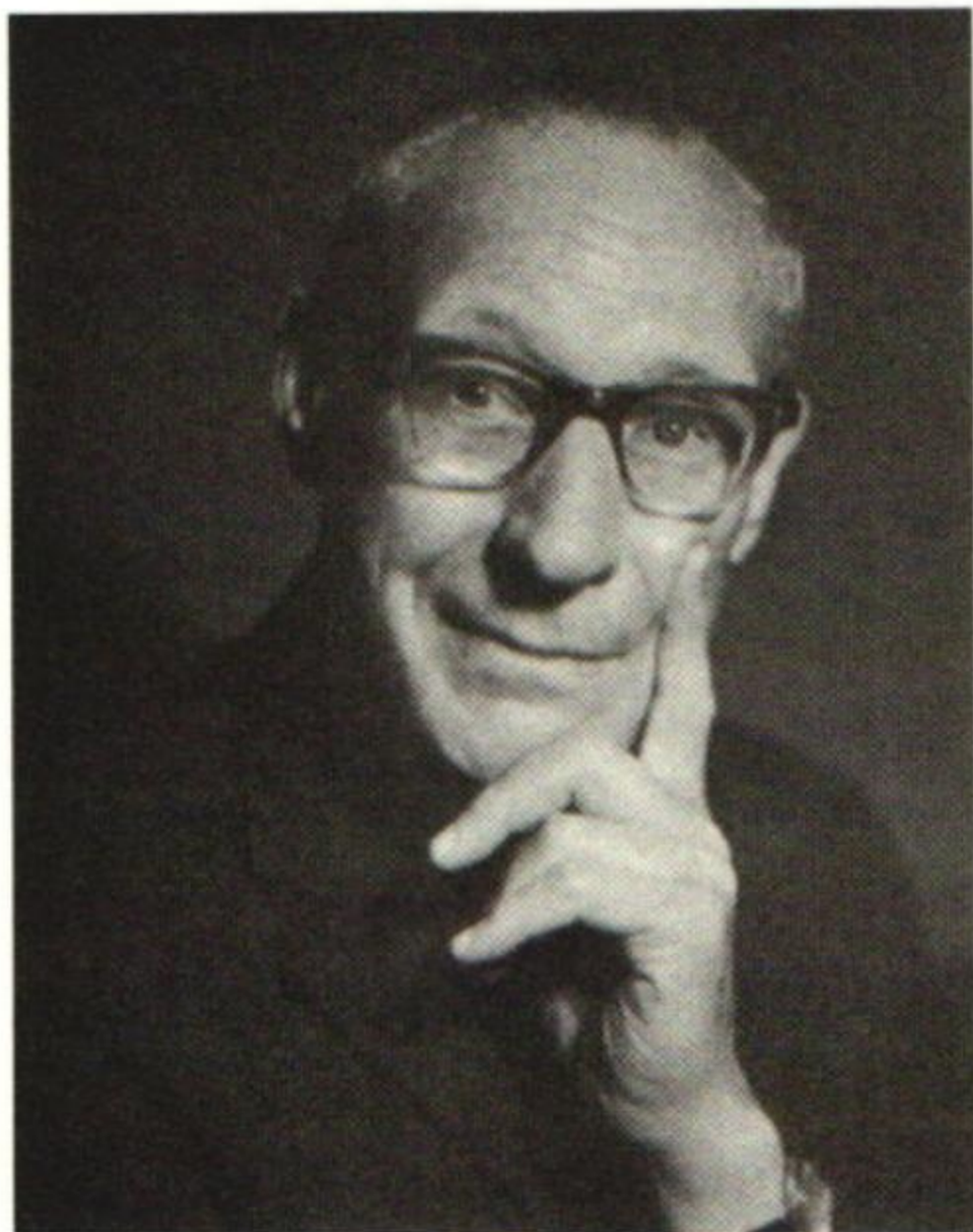
หนังสือของท่านศาสตราจารย์ฮอลล์เล่มนี้ได้รับการตีพิมพ์มาแล้วเกือบ 10 ครั้ง โดยเริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ. 2498 (1955) ซึ่งเป็นฉบับพิมพ์ครั้งแรก และได้รับการตีพิมพ์ซ้ำแล้วซ้ำอีก ทั้งนี้เพราะหนังสือเล่มนี้ได้กลายเป็นหนังสืออ้างอิงที่สำคัญ และเพราะดินแดนแถบนี้มีความสำคัญในด้านการเมืองระหว่างประเทศขึ้นมามากมายยิ่งยวด ในปี พ.ศ. 2507 (1964) ท่านศาสตราจารย์ฮอลล์ได้แก้ไขปรับปรุงหนังสือเล่มนี้ใหม่ และในปี พ.ศ. 2511 (1988) ก็ได้แก้ไขปรับปรุงเป็นครั้งที่ 3 จนหนังสือเล่มนี้มีความหนา มาก ศาสตราจารย์ฮอลล์กล่าวว่า ที่ต้องปรับปรุงอยู่เรื่อยๆ ก็เป็นเพราะมีการวิจัยค้นคว้าอย่างมากมาย โดยนักวิชาการ ทำให้หนังสือที่พิมพ์ครั้งแรกและครั้งที่สองล้าสมัยไป เมื่อมีผู้สนใจมากขึ้น หน้าที่ของนักประวัติศาสตร์ก็ต้องตอบสนองความสนใจอันนี้ และทำงานทางประวัติศาสตร์ให้ใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงใหม่ๆ ที่ปรากฏขึ้นมาให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ นี่เป็นคุณสมบัติอันเป็นเลิศยิ่งของนักประวัติศาสตร์ และของศาสตราจารย์ที่อุทิศชีวิตของตนให้กับงานด้านวิชาการอย่างแท้จริงเช่นศาสตราจารย์ฮอลล์

ศาสตราจารย์ฮอลล์เป็นชาวอังกฤษโดยกำเนิด ท่านเกิดเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2434 (1891) ท่านเป็นบุตรของกสิกรอังกฤษ ซึ่งมีได้มีจุดมุ่งหมายที่จะมาเป็นนักประวัติศาสตร์แต่อย่างใด ท่านเป็นคนที่มีร่างกายสมบูรณ์และมีเสียงนุ่มนวลไพเราะมากคล้ายเสียงเบส และท่านเกือบต้องกลายเป็นนักดนตรีอาชีพไปแล้ว เพราะท่านเคยได้รับทุนให้เรียนวิชาดนตรีที่ Trinity College ในลอนดอน และครั้งหนึ่งท่านก็เคยร้องเพลงเลื่องชื่่วมักกับกลุ่มนักดนตรีอังกฤษ

แต่อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2456 (1913) เมื่ออายุได้ 22 ปี ท่านได้เข้าศึกษาในคณะประวัติศาสตร์ ที่ King's College ของมหาวิทยาลัยลอนดอน และท่านได้ทุ่มเทความสนใจในการศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์สมัยใหม่ ครั้นจบปริญญาตรีในปี พ.ศ. 2459 (1916) แล้ว ท่านก็เรียนปริญญาโทต่อ และจากจุดนี้เองที่ทำให้ท่านเริ่มสนใจประวัติศาสตร์ของเอเชีย อันจะนำไปสู่การเขียน *A History of South-east Asia* ผลงานอันมีชื่อเสียงและทรงคุณค่าของท่านในเวลาต่อมา

จุดเริ่มต้นของความสนใจในประวัติศาสตร์เอเชียของท่านศาสตราจารย์ฮอลล์นั้น เริ่มจากการที่ท่านเขียนวิทยานิพนธ์ปริญญาโทในหัวข้อ “การแข่งขันด้านโพ้นทะเลระหว่างอังกฤษกับฮอลันดา” ซึ่งทำให้ต้องค้นคว้าเรื่องราวของ East India Company ของทั้งสองประเทศที่ได้มาทำการค้าขายทางเรือในเอเชีย และมีการแข่งขันแย่งชิงผลประโยชน์และกำไรทางการค้า

หลังจากจบการศึกษาชั้นปริญญาโทแล้ว ศาสตราจารย์ฮอลล์ก็เริ่มประกอบอาชีพอย่างจริงจัง ด้วยการสอนวิชาประวัติศาสตร์ตามมหาวิทยาลัยบางแห่งในอังกฤษ ในขณะที่เดียวกันก็ร้องเพลงเป็นรายได้พิเศษเป็นบางครั้งด้วย ระยะเวลานี้เป็นระยะของสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งท่านก็เข้าฝึกเป็นทหารอยู่ด้วย แต่ท่านได้ตัดสินใจเลือกที่จะทำหน้าที่นักวิชาการมากกว่าการเป็นทหาร หรือพูดตามสำนวนของอังกฤษว่า “เลือกใช้ปากกามากกว่าจะใช้ดาบ” (หรือปืน) นั่นเอง

ศาสตราจารย์ ดี. จี. อี. ฮอลล์ (2434-2522/1891-1979)
ภาพจาก *Southeast Asia History and Historiography: Essays Presented to D. G. E. Hall* (Ithaca and London: Cornell University Press, 1976)

โอกาสอันยิ่งใหญ่ของท่านศาสตราจารย์ฮอลล์มาถึงในปี พ.ศ. 2463 (1920) ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งเป็นปีที่มีการตั้งมหาวิทยาลัยอย่างกึ่งขึ้นในพม่า สมัยนั้นพม่ายังเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษอยู่ การศึกษายังอยู่ในสภาพเพิ่งจัดตั้งเริ่มเดินตั้งไข่ ท่านนักวิชาการที่มีความรู้ประวัติศาสตร์พม่าไม่ได้แม้แต่คนเดียว ท่านศาสตราจารย์ฮอลล์พร้อมด้วยภริยาต้องเริ่มต้นทุกสิ่งทุกอย่างในมหาวิทยาลัยอย่างกึ่ง เริ่มตั้งแต่การค้นคว้าประวัติศาสตร์พม่า วิ่งค้นหาเงินสร้างตึกในมหาวิทยาลัย รวบรวมเอกสารหนังสือ ประกอบการเรียนการสอน เขียนหนังสือแนะนำวิชาประวัติศาสตร์เอง และผลที่สุดคือการตั้งคณะประวัติศาสตร์ขึ้นมา

ท่านศาสตราจารย์ฮอลล์ทำงานสอนอยู่ในพม่าถึง 13 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2464 - 2477 (1921 - 1934) สถานุศิษย์ที่เป็นชาวพม่าของท่านหลายคนได้กลายเป็นผู้นำของพม่าต่อมา ท่านได้ผ่านและเห็นขบวนการชาตินิยมพม่าที่ก่อตัวขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ขบวนการนักศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการชาตินิยมได้ช่วยให้พม่าได้รับเอกราชภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2

ในปี พ.ศ. 2477 (1934) ศาสตราจารย์ฮอลล์ลาออกจากตำแหน่งของมหาวิทยาลัยอย่างกึ่ง และกลับไปทำงานสอนที่อังกฤษ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2492 (1949) ท่านก็ได้รับตำแหน่งสำคัญเป็นอาจารย์ประจำของ School of Oriental and African Studies (SOAS) ของมหาวิทยาลัยลอนดอน ณ ที่นี้เองที่ท่านได้ใช้เวลาบรรยายและรวบรวมเอกสาร เพื่อเขียนงานประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ระหว่างปี พ.ศ. 2495 - 2496 (1952 - 1953) ท่านได้เดินทางท่องเที่ยว บรรยาย พบปะและปรึกษากับนักวิชาการพม่า ไทย มลายู และอินโดนีเซีย (ครั้งหนึ่งท่านได้มาบรรยายที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) และในปี พ.ศ. 2498 (1955) *A History of South-East Asia* หนังสือเล่มสำคัญของท่านจึงได้รับการตีพิมพ์ขึ้นมาเป็นครั้งแรก และได้กลายเป็นผลงานชิ้นคลาสสิกที่ผู้สนใจประวัติศาสตร์ของดินแดนแถบนี้จะต้องอ่าน

ท่านศาสตราจารย์ฮอลล์สอนอยู่ที่ SOAS เป็นเวลานานถึง 10 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2492 - 2502 (1949 - 1959) ซึ่งท่านมีตำแหน่งประจำอยู่จนกระทั่งครบเกษียณอายุราชการ เมื่อท่านครบเกษียณแล้ว ก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์เกียรติคุณ (Professor Emeritus) ซึ่งก็หมายความว่าท่านยังคง

ຂໍໂທດຫຼາຍໆ

ປຶ້ມຫົວດັ່ງກ່າວ ຍັງບໍ່ສາມາດນຳ
ມາເຜີຍແຜ່ໄດ້ ເນື່ອງຈາກຍັງບໍ່
ໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດໃຫ້ເຜີຍແຜ່
ໄດ້ຢ່າງເປັນທາງການເທື່ອ...

ດ້ວຍຄວາມຮັກແພງ